ДОЛЖЕНКО Дмитро,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти
гуманітарно-педагогічного факультету,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ, Україна)
Наукове керівництво – професор
КРАВЧЕНКО Наталія Кимівна

СПОСОБИ ВІДТВОРЕННЯ СИНТАКСИЧНИХ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ ІНАВГУРАЦІЙНИХ ПРОМОВ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРЕЗИДЕНТІВ

Ніхто у сучасному світі не буде заперечувати, що політика Сполучених Штатів Америки, як одного з світових гегемонів, має вплив на весь світ. Події, що відбуваються всередині американської держави, можуть мати значний вплив на інші країни, що ми бачимо сьогодні. Обличчям будь-якої держави є її президент і ніщо так промовисто, як інавгураційна промова, не демонструє наміри майбутнього президента, що можуть принести зміни по всьому світу. Промова майбутнього лідера — це не просто політична заява, а текст, насичений глибоким символічним, ідеологічним і риторичним навантаженнями. Такі промови мають чітко окреслену мету — не лише озвучити програму дій нового очільника держави, а й надихнути націю, об'єднати суспільство довкола спільних цінностей. Особливу роль у досягненні цього ефекту відіграють синтаксичні стилістичні засоби. Вміле використання даних засобів додає тексту емоційної насиченості і допомагає зрозуміти риторичну силу оригіналу.

Одним з засобів є так званий синтаксичний паралелізм, що полягає у повторенні схожих синтаксичних конструкцій, сприяє підсиленню ритму та мелодики промови. Перекладаючи промову, варто зберігати цю паралельність, щоб передати структурну гармонію та підкреслити ключові повідомлення, які намагався донести майбутній президент. Наприклад, у промові Джозефа Байдена використано конструкції з повторенням, які в українському перекладі відтворюються шляхом збереження аналогічних синтаксичних структур.

Ще два засоби, які часто використовуються у перекладі, – це анафора та епіфора. Перша використовується як інструмент для повторення слів саме на початку речення, а друга – наприкінці фрази. Головна ціль мовців у застосуванні анафори та епіфори полягає у підкресленні важливих ідей та створення емоційного впливу на цільову аудиторію. В українському перекладі ці засоби зберігаються шляхом точного відтворення повторюваних елементів, що дозволяє зберегти риторичну силу оригіналу.

Іншим інструментом, що також може бути залучений до перекладу інавгураційних промов, служать так звані риторичні запитання. Вони використовуються для залучення аудиторії та її стимулювання до роздумів. При перекладацькому відтворенні риторичних

запитань важливо зберігати форму та інтонацію, які підтримують інтерактивний характер звернення. Риторичні запитання можна помітити у промовах Дональда Трампа, він використовує їх для підкреслення певних тез, а тому їхнє збереження в перекладі сприяє передачі оригінального стилю спікера.

Наступним засобом є інверсія, або змінений порядок слів. Інверсія застосовується для акцентування певних частин висловлювання. В українському перекладі цей засіб відтворюється шляхом зміни звичного порядку слів, що дозволяє зберегти експресивність та підкреслити значущість інформації.

Ще одним з інструментів, що застосовується перекладачами, є парцеляція, тобто розділення речення на кілька самостійних синтаксичних одиниць. Даний інструмент використовується для створення драматичного ефекту та підвищення емоційного впливу. Використовуючи парцеляцію, важливо зберігати паузи та розділення, котрі передають динаміку та напруженість оригіналу. Перекладаючи ж промови американських президентів, перекладачеві слід враховувати, що парцеляція допомагає підкреслити важливі моменти, що в перекладі відтворюється через аналогічне структурування тексту.

Також варто згадати про еліпсис, або пропуск одного або кількох слів, що легко відновлюються з контексту. Еліпсис сприяє стислості та динамічності висловлювання. В українському перекладі його бажано зберігати для передачі лаконічності та енергійності оригінального тексту. Наприклад, у промові Джорджа Буша-молодшого еліптичні конструкції використовуються для створення відчуття невимушеності, що в перекладі передається шляхом збереження пропусків лексичних одиниць.

Останніми засобами є полісиндетон та асиндетон. Полісиндетон виражається надмірним використанням сполучників, тоді як асиндетон їх відсутністю. Вони застосовуються для створення певного ритму та емоційного забарвлення. При перекладі важливо зберігати ці стилістичні прийоми, щоб передати оригінальний темп та інтонацію промови. У промовах американських президентів полісиндетон підсилює урочистість, а асиндетон додає динаміки.

Підсумовуючи, можна сказати, що для того, аби відтворити синтаксичні стилістичні засоби при перекладі інавгураційних промов, перекладач має розуміти, з якою метою і для увиразнення яких концептів вони застосовуються в оригінальному тексті. Від того, наскільки вдалим і адекватним є переклад, залежить точність передачі змісту, емоційної насиченості, а також стилістичної виразності оригіналу у цільовому тексті, що є ключовими факторами для ефективного сприйняття промови українською аудиторією.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра іноземної філології і перекладу

СВІТ МОВ І МОВИ СВІТУ

МАТЕРІАЛИ
VII Міжнародної науково-практичної студентської конференції

17 квітня 2025 року

м. Київ

The Ministry of Education and Science of Ukraine
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Foreign Philology and Translation

WORLD OF LANGUAGES AND LANGUAGES OF THE WORLD

PROCEEDINGS
of the
VII International scientific-practical student conference

April 17, 2025

Kyiv

УДК 811(08)

Світ мов і мови світу: зб. матеріалів VII Міжнародної наук.-практ. студ. конф., Київ, 17 квітня 2025 р. Київ, 2025. 263 с.

Збірник укладено за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної студентської конференції «Світ мов і мови світу», що її провела кафедра іноземної філології і перекладу гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.
Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the VII International scientific-practical student conference «World of languages and languages of the world» held by the Department of Romance and Germanic Languages and Translation of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.
For scientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:
Савицька І. М., канд. філос. наук, доц. (голова); Амеліна С. М., д-р пед. наук, проф; Харченко С. В., д-р філол. наук, проф.; Тепла О. М., канд. пед. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 10 від 16. 04. 2025

Тези подано в авторській редакції.
Автори тез відповідають за автентичність, достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, покликання на них.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025
© Автори, 2025

.